

Malo o manjinama

zadar.tv/2022/12/12/malo-o-manjinama/

Senad Tokić

12. prosinca 2022.



Čitav niz instanci štiti “manjinska prava”, ali dojam je da je to sve šminka. Propisi, mjere pa čak i Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina postoje da bi postojali te da bi se moglo kazati da se brine o nacionalnim manjinama no kad se detaljnije pogleda vidi se da je to sve na deklarativnoj osnovi. Deklarativno su svi za prava nacionalnih manjina, deklarativno kažu da im se mora pomoći, a neki se drznu kazati i da će pomoći no od toga ne bude ništa. Mrvice sa stola su namijenjene za nacionalne manjine, a u pravnom smislu zid.

Medijska vidljivost

Iz daljine se čini da je među pripadnicima nacionalnih manjina sve dobro, da nemaju nikakve probleme. Kako se steže taj dojam.

Taj dojam se ocrta u tome da se na prste jedne ruke mogu izbrojati priopćenja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u vezi bilo čega. Vijeća bi se uz savjetodavnu ulogu jedonice lokalne uprave trebala obraćati i javnosti putem priopćenja te i tako ukazivati na

probleme. Ukazivanjem na probleme javnim putem podižu i svoju vidljivost, ali bitnije je da podižu i svoju snagu među lokalnim političarima. Ako vijeća nijemo promatraju što se dešava oko njih, ne poduzimaju ništa niti dižu na višu razinu pripadnici nacionalnih manjina osuđeni su na vlastitu borbu.

Nužno je stoga opismeniti vijeća i predstavnike nacionalnih manjina o javnoj komunikaciji, o mogućnostima koje su im na raspolaganju za bolje obavljanje svojih dužnosti. Sve kreće od vijeća, prve inicijative, prvi riješeni problemi, a i najbitnija stvar tu se formiraju mladi aktivisti za prava nacionalnih manjina.

Oš neš – daj što daš

Jedinice lokalne uprave izbore za vijeća nacionalnih manjina doživljavaju kao strano tijelo i više bi voljeli da ih nema. Ipak postoje i sad što je tu je.

Mnoga vijeća i predstavnici nemaju osnovne uvijete za rad kao što su primjerice adekvatan uredski prostor, računala ili dostatna financijska sredstva. Zakon o vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina kazuje o tome da jedinice lokalne samouprave imaju obavezu financijski potpomoći rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na svom prostoru no to vrlo često završni na onoj rečenici: “ovisno o svojim mogućnostima”.

Izgleda da su dosta skromne te mogućnosti jedinica lokalne samouprave, ako se uzme u obzir minimum minimuma koliko se odvađa za nacionalne manjine. Posebno loše prolaze i udruge nacionalnih manjina kad se prijavljuju na natječaje u svojim lokalnim razinama. Malo ili nimalo sredstava je zagarantirano za kulturni amaterizam nacionalnih manjina u proračunima jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne uprave na jednostavan način ispune i uskrate zakonom propisane obveze. Dodijele vijećima uredovni prostr od 10ak kvadrata, prostor u koji ne mogu ni ući svi izabrani vijećnici za održati skupštinu. Drugi primjer je dodjela sredstava namijenjenih za rad i ona budu u iznosu 5000 kuna. S tim sredstvima se jedva plati knjigovodstveni servis za jednu godinu i onda vijeću ne ostane niti kuna za svoj rad, da ne spominjemo da je problem nabavka papira, računala ili nekih drugih sitnica za rad.

REkonstrukcija

Ima li lijeka za ovakvo stanje pitaju se mnogi koji su uključeni u tu tematiku. Opća rekonstrukcija propisa koja se tiče u prvom redu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je nužna. Valja do u tančine regulirati prava i obveze tih institucija. Jedno važno područje djelovanja i alat namijenjen tom djelovanju ne smije biti oslonjeno samo na entuzijizam i na dobru volju svakog pojedinca ponaosob. Vijeća i predstavnici kao ukrasi ne koriste nikome, a najmanje pripadnicima nacionalnih manjina. Bitno je u tu rekonstrukciju krenuti čim prije jer u protivnom neće biti ni vijeća ni predstavnika nacionalnih manjina, neće biti bar u smislu dobrog rada.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina ne smiju biti ukras demokracije.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

